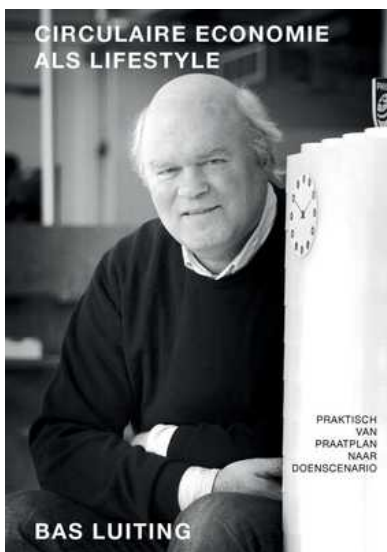

Geen splintertje materiaal mag verloren gaan

Bas Luiting in zijn tot kantoor omgebouwde container op Strijp-S in Eindhoven.

foto Merlin Daleman

Circulair - Van fabrikant van kabelgoten tot circulair ondernemer. Bas Luiting schrijft in een laagdrempelig boek over zijn leven in het teken van de kringlooeconomie.

ESTHER BIJLO

Op een verjaardagsfeestje beginnen over de circulaire economie en dan geen glazige blikken ontmoeten. Dat is de droom van ondernemer Bas Luiting, vertelt hij in een tot kantoortje

omgebouwde container. Om 'een bredere groep mensen te enthousiasmeren' publiceerde hij onlangs het boek 'Circulaire economie als lifestyle'.

Luiting huist in een klein, tijdelijk containerdorp op het voormalige Philipsterrein Strijp-S in Eindhoven. Omringd door opnieuw in gebruik genomen industrieel erfgoed bouwen architecten, ontwerpers en ondernemers aan 'Plug-in City', een circulaire werkplaats die eerst honderd meter verderop stond. Luiting is één van de trekkers van deze broedplaats.

Stapels oude kozijnen en pallets liggen te wachten op een nieuwe bestemming. Twee aan elkaar gekoppelde gele containers moeten een 'circulair museum' gaan worden. Er staat al een blok van grote lego-achtige stenen van gerecycled plastic, ooit door Luiting ontworpen als bouw materiaal. "Thuis heb ik er muurtjes van gebouwd in de keuken en de badkamer en ik neem ze altijd mee naar presentaties. Om mensen te verleiden, bouw er maar wat van, zeg ik dan. Ze zijn nu nog te duur voor massaproductie." In het kantoortje doen ze, met een plank erop, dienst als koffietafel.

Luiting beschrijft in het toegankelijke boekje - "het is meer verteld dan geschreven, ik ben een dyslecticus" - eigenlijk zijn eigen circulaire leven. Dat begon niet onder die noemer. Geboren in 1958 weet Luiting nog dat vroeger veel materialen opnieuw gebruikt werden. "Mensen spaarden heel lang voor een apparaat, een wasmachine bijvoorbeeld. En als die er eenmaal was, ging hij heel lang mee, was-ie kapot dan werd het apparaat gerepareerd." Bij gebrek aan geld en grondstoffen was het heel normaal zoveel mogelijk her te gebruiken.

De afgelopen dertig, veertig jaar is dat veranderd. "We leven nu in een verspillingseconomie. Circulair is nog maar een heel klein

taartpuntje, behalve voor mensen in de bijstand dan, die rapen iedere schroef op. We moeten met een andere bril leren kijken." Luiting maakte eens een serie briljetjes van hergebruikt plastic uit een 3D-printer, om bij een training de deelnemers letterlijk aan te zetten tot anders kijken.

In het begin van zijn loopbaan was Luiting zelf gedwongen zuinig met materiaal om te gaan. Dat had nog helemaal niet het etiket 'circulair', hij moest het als kleine producent van kabelgoten gewoon slimmer doen dan de concurrenten. "Ik was een eenpittertje tegen de kabelgotenindustrie. Ik moest het goedkoper maken en slaagde erin vijf onderdelen te gebruiken in plaats van vijftig."

Later bedacht Luiting een oplossing voor de dure, verticale kabelzuilen in kantoren, als de snoeren niet onder de vloer door kunnen. Het werd een kabelketting uit het plafond met twee stekkerdoosjes op het bureau. "Dat kost een kwart van zo'n zuil. Die ketting maakte ik van aardappelschillen, mijn vrouw bedacht de naam: Chipchain. Regelmatig heb ik de 'aardappelschil-act' opgevoerd, bij festivals en Dutch Design Week, om het idee te laten zien. Zat ik met een aardappelschilmesje en een grote bak aardappels. Dat sloeg aan. De gedachte is ook dat die kabelslurven niet voor eeuwig zijn, na gebruik kun je ze composteren. Je moet ook in de toekomst kijken: we hebben steeds minder kabels nodig."

Luiting vond het gewoon leuk om de zetmeelketting te bedenken, zoals zijn hoofd borrelt van de ideeën en ideetjes. In de toekomst kijken leerde hij van Chriet Titulaer waar hij jaren mee samenwerkte. "Het woord 'duurzaam' plak ik er niet op, ik heb een hekel aan dat woord. Een kantoor bestelde de Chipchain en zei wel: kijk eens hoe duurzaam we zijn."

Ook niet erg, maar de ondernemer

annex ontwerper en organisator is niet zo van de labels en hokjes. Sinds hij zijn kabelgotenbedrijf verkocht in 2012 stort hij zich fulltime op de 'kringlooeconomie': het bedenken van innovatieve oplossingen en het aan elkaar koppelen van mensen. Bedrijven en onderzoekers bijvoorbeeld, of start-ups en gevestigde fabrikanten. Luiting doet dat voor de netwerkorganisatie voor het bedrijfsleven MVO-Nederland, voor het Groene Brein, waar wetenschappers bij zijn aangesloten, maar ook in Plug-in City en in Eindhoven en omgeving.

"Ik ben hier een kwartiermaker zoals ze dat noemen, noem me geen directeur alsjeblieft. We zijn een collectief, architecten, ontwerpers, kunstenaars kunnen hier inpluggen, een tijdelijke werkplek hebben. De bedoeling is dat ze elkaar verder helpen. Luiting overlegt nu met een aantal 'makers' hoe het dak van het circulaire dorp vorm moet krijgen. De bedoeling is er een soort paviljoen van te maken waar de containers in staan en dat met een onderdoorgang ook publiek toegankelijk is.

"Alles helpt elkaar. Ik doe de elektra. Er is niet veel geld. Alle makers doen wel wat in een potje, maar dat is niet genoeg om een heel dak te kopen. We gebruiken zoveel mogelijk materialen uit oude gebouwen. Stalen liggers bijvoorbeeld, die zijn misschien al afgeschreven, hoeven niet veel te kosten. Het dak wordt deels groen en deels een terras dat als tribune bij evenementen gebruikt kan worden. Essent gaat er zonnepanelen neerleggen. Ook zijn we in gesprek met de lokale Rabobank. Is er circulaire financiering te bedenken voor de dienst: vier jaar droog en warm zitten? Zij zijn erbij betrokken, om ervan te leren."

Als het dorp af is, gaat Luiting verder met een ander project: containerwoningen voor studenten. Niet gewoon een stapel zeeloodsen neerzetten zoals al wel gebeurt, dat kan doordachter en leuker. Luitings eigen kantoortje fungeert als

model. De container staat rechtop, van meubelplaat zijn er drie verdiepingen in gebouwd. Via een stalen ladder klimt Luiting soms naar de bovenste, waar een matras ligt om een dutje te doen.

Vier staande containers wil hij dan groeperen rond een liggende met centrale voorzieningen, zoals de wasmachine. Dan wordt het een mini-kasteeltje laat hij zien aan de hand van een blauw maquetteetje uit de 3D-printer. Die kasteeltjes kunnen als tijdelijke huisvesting geplaatst worden op terreinen die vier, vijf jaar braak liggen, wachtend op een volgende bestemming.

Daarna is het tijd voor de volgende droom. Die gaat verder dan de wens om onbekommerd over de circulaire economie te kunnen praten op verjaardagsfeestjes. Plug-in City is leuk, maar het 'Grote denken' is belangrijk, vindt Luiting. Alleen dan kan een kringlooeconomie werkelijkheid worden. De overheid moet regelgeving aanpassen, circulair gaan inkopen en experimenteerzones creëren. Naar analogie van 'Het huis van de toekomst' van Chriet Titulaer zou Luiting graag 'De stadsmijn van de toekomst' ontwikkelen, samen met afvalbedrijf Renewi. Zodat geen splintertje materiaal meer verloren gaat.

'Circulaire economie als lifestyle'

Bas Luiting Uitgegeven door Next Circle, 124 blz, €14,95.